

Talousarvion ja -suunnittelun ohjeistus 2023

Khall 27.06.2022 § 199
806/02.02.00/2022

Valmistelija: Ari Luostarinen, puh. 040 593 4655.

Kuntalain 110 §:n mukaan "Valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.

Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kuntalain mukaan kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa määräajassa eikä kattamista enää voida siirtää erillisellä toimenpideohjelmalla katettavaksi taloussuunnitelmavuosien yli. Yksilöidyt tasapainottamistoimenpiteet tulee esittää taloussuunnitelmassa. Kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien (110.3 §) Alijäämän kattamisvelvollisuus koskee vain kunnan tai kutayhtymän taseeseen kertynyttä alijäämää, ei konsernitaseen alijäämää.

Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Määräraha ja tuloarvio voidaan ottaa brutto- tai nettomääräisenä. Talousarviossa ja -suunnitelmassa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa. Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota."

Kaupungin taloussuunnitelma ja -arvio muuttuu huomattavasti hyvinvointialueiden aloittaessa 1.1.2023. Kaupungin toiminnasta poistuu sosiaali- ja terveytoimi, joka tarkoittaa yli noin 87 milj.€ toimintakatteen siirtoa hyvinvointialueelle. Lisäksi kuntien rahoituksesta poistuu palo- ja pelastustoimi sekä osa oppilashuoltoa sivistystoimialalta, näiden kustannusvaikutus on reilut 2,3 milj.€. Hyvinvointialueen valmisteluun liittyy myös paljon sopimuksia, joiden siirtäminen on vielä käytännön järjestelyiden osalta kesken. Useisiin käytännön ongelmiin, jotka aiheuttavat rahavirtoja ei vielä ole ratkaisuja. Valtuustolle esitettävässä TA-asetelmassa on huomioitu Sosiaali- ja terveystoimen toimialan poistumisen lisäksi mm. mahdollinen Ateria- ja puhtausliikelaitoksen perustaminen yhtiönä. Yhtiöittäminen on edellytys, jotta sekä hyvinvointialueen sosiaali- ja terveyspalveluissa ja kuntaan jäävissä palveluissa tarvittava ruokahuolto voidaan järjestää yhden keskuskeittiön mallilla.

Toimintakatteen muutokset budjetointiin on otettu huomioon sillä tasolla, kuin se nykytilanteen tiedon valossa on mahdollista. Valmistelu on muutosten johdosta niin kesken, että tässä vaiheessa ei raamitavoitetta käyttötalouden tuloille ja menoille voida vielä asettaa. Myös Ukrainan tilanne ja yleismaailmallinen inflaatio asettaa budjetoinnille haasteita. Lisäksi palkkaratkaisun kohdentuminen ei vielä ole tiedossa ja Kunnallinen työmarkkinalaitos tarkentaa kesän aikana syntynyttä kokonaisratkaisua. Myös rahoituksen kohdentuminen hyvinvointialueen ja kuntien kesken on vielä monilta osin auki. Kuntien kunnallisveroprosenttia on leikattu vuodelle 2023 12,64 %-yksikköä vuoden 2022 vastaavasta, lisäksi yhteisöveron tuottoa kunnille leikataan, valtionosuudet putoavat vuoden 2022 noin 47 milj.€ noin 5 milj.€:oon. Verotulot laskevat tämän hetken ennusteiden mukaan noin 42 milj.€.

Alustava aikataulu taloussuunnitelman laatimiselle on laadittu siten, että elokuun aikana kaupunginhallituksella on mahdollisuus tarkentaa toimintakatteen tavoitetta (raamitusta) mm. palkkaratkaisun ja mahdollisesti inflaation vaikutuksen ennakkoinnin osalta sekä hyvinvointialueen aiheuttamien toiminnan muutoksien osalta (mm. toimitilojen ja kiinteistöjen vuokraus jne.). Samoin on syytä tarkentaa suunnitelmavuosien budjetointia mm. työvoimapaalveluiden mahdollisen uudistamisen osalta vuodelle 2024 sekä mahdollisia veroennusteita, mikäli kiinteistöverouudistus etenee.

Toimivalta, johon päätös perustuu:

Kuntalaki § 39 ja § 110 sekä Jämsän kaupungin hallintosääntö § 25 ja § 68

Ehdotus

Kaupunginjohtaja Hanna Helaste

Kaupunginhallitus päättää

1. merkitä tiedokseen talousjohtajan antaman taloussuunnitelman käytännön ohjeistuksen esityslistan liitteen mukaisesti,
2. taloussuunnitelman valmistelun aikataulusta,
3. palata taloussuunnitelman tarkempaan ohjeistukseen kokouksessaan elosyyskuussa.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.